

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJA

SPRENDIMAS

2025 m. rugsėjo 3 d. Nr. 21RE-771
(AG-613/01-2025)
Vilnius

Lietuvos administracinių ginčų komisija (toliau – Komisija), susidedanti iš Komisijos narių Vaidos Jokubauskaitės (Komisijos Šiaulių apygardos skyriaus narė), Žydrūno Plytniko (Komisijos posėdžio pirmininkas ir pranešėjas) ir Sigitos Šimbelytės (Komisijos Panevėžio apygardos skyriaus narė),

Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrino administracinį ginčą pagal pareiškėjos Asmens X skundą dėl Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos sprendimo panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė :

Pareiškėja Asmuo X (toliau – ir pareiškėja) skundu Komisijos prašo panaikinti Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – ir atsakovė, Agentūra) 2025-06-27 sprendimą Nr. (duomenys neskelbtini) (Komisijos pastaba: sprendimas dėl dalyvumo lygio) (toliau – Sprendimas) ir įpareigoti Agentūrą per Komisijos nustatytą laiką priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Pareiškėja skunde nurodė, kad nesutinka su Agentūros skundžiamu sprendimu, nes ji yra neįgali nuo vaikystės, turėjo 40 proc. neįgalumą, paskui gavo 30 proc. ir antro lygio nuolatinės priežiūros pagalbą nuo 2021-03-10 iki 2023-09. Keturis metus turėjo po 30 proc. ir antro lygio nuolatinę priežiūrą. Sąnariai subyrėję, pareiškėjai negali net operuoti, klubai išnarinti, stuburas taip pat, išvarža stuburo, juosmens ir kitų tarpslankstelių diskų ligos su radikulopatija.

Agentūra atsiliepime nurodė, kad su pareiškėjos reikalavimu nesutinka ir prašo Komisijos pareiškėjos skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Atsakovė atsiliepime paaiškino, kad pareiškėjos dalyvumo lygis buvo vertinamas 2025-03-27–05-05 Agentūros (duomenys neskelbtini) teritoriniame skyriuje (toliau – ir teritorinis skyrius), kuris pareiškėjai nustatė 50 proc. dalyvumo lygį dėl priežasties „ligos arba būklės, atsiradusios nuo vaikystės (tik asmenims, kuriems pagal teisės aktus, galiojusius iki 2005 m. liepos 1 d., buvo nustatyta invalidumo priežastis „nuo vaikystės“. Pakartotinai vertinant šių asmenų dalyvumo lygį pasibaigus terminui, nurodoma ši priežastis“ 2 metams (t. y. nuo 2025-03-10 iki 2027-03-26). Nesutikdama su teritorinio skyriaus sprendimu, pareiškėja kreipėsi į Agentūros direktorių dėl pakartotinio dalyvumo lygio vertinimo. Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius, išsamiai išnagrinęs asmens dalyvumo lygio nustatymo byloje esančius medicininius dokumentus, 2025-06-27 priėmė Sprendimą, kuriuo pakeitė dalyje dėl termino teritorinio skyriaus 2025-05-05 sprendimą Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl dalyvumo lygio“ (toliau – ir 2025-05-05 Sprendimas) ir pareiškėjai nustatė 50 proc. dalyvumo lygį dėl priežasties „ligos arba būklės, atsiradusios nuo vaikystės (tik asmenims, kuriems pagal teisės aktus, galiojusius iki 2005 m. liepos 1 d., buvo nustatyta invalidumo priežastis „nuo vaikystės“. Pakartotinai vertinant šių asmenų dalyvumo lygį pasibaigus terminui, nurodoma ši priežastis“ nuo 2025-03-10 neterminuotai.

Atsakovė pažymėjo, kad pareiškėjos skunde išdėstyta tik jos subjektyvi nuomonė, nauji įrodymai nepateikti.

Dalyvumo lygis minėtu laikotarpiu buvo vertinamas vadovaujantis Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005-03-21 įsakymu Nr. A1-78/V-179 „Dėl Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Kriterijų ir tvarkos aprašas), jo priedais. Vadovaujantis šio aprašo 17 punktu, dalyvumo lygis nustatomas kompleksiskai vertinant bazinį dalyvumą (Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedas) ir individualios pagalbos poreikį, užpildant individualios pagalbos poreikio klausimyną (toliau – Klausimynas) (Kriterijų ir tvarkos aprašo 3 priedas).

2025-03-27 (duomenys neskelbtini) siuntime į Agentūrą (toliau – ir siuntimas į Agentūrą) ir pateiktuose medicininiuose dokumentuose nurodytos diagnozės pagal Tarptautinio ligų klasifikatoriaus – 10 Australijos modifikacijos (toliau – ir TLK-10-AM) kodus: (duomenys neskelbtini); (duomenys neskelbtini); (duomenys neskelbtini); (duomenys neskelbtini); (duomenys neskelbtini); (duomenys neskelbtini); (duomenys neskelbtini); (duomenys neskelbtini); (duomenys neskelbtini); (duomenys neskelbtini); (duomenys neskelbtini). Pakartotinio dalyvumo lygio vertinimo metu, skirtingai nei siuntime į Agentūrą, diagnozė (duomenys neskelbtini) pasirinkta pagrindine, nes sukelia sunkiausią organizmo funkcinį sutrikimą. Nevertintos diagnozės: (duomenys neskelbtini), nes nesukelia funkcinio sutrikimo, atitinkančio dalyvumo lygio nustatymo kriterijus – kardiovaskulinės rizikos veiksnys; (duomenys neskelbtini), nes nesukelia funkcinio sutrikimo, atitinkančio dalyvumo lygio nustatymo kriterijus – nenustatytas bent nedidelis klubo sąnario judesių apribojimas, kai judesio amplitudė 90°; (duomenys neskelbtini), nes nesukelia funkcinio sutrikimo, atitinkančio dalyvumo lygio nustatymo kriterijus – nenustatytas bent vidutinis kelių sąnarių judesių apribojimas, kai judesio amplitudė 90°; (duomenys neskelbtini), nes nesukelia funkcinio sutrikimo, atitinkančio dalyvumo lygio nustatymo kriterijus – nenustatytas bent nedidelis klubo sąnario judesių apribojimas, kai judesio amplitudė 90°.

Atsakovė paaiškino, kad Agentūros teritoriniai skyriai ir Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius, vertindami dalyvumo lygį, vadovaujasi gydymo įstaigos pateiktu siuntimu, prie jo pridėtais mediciniais dokumentais, pagrindžiančiais asmeniui diagnozuotą sveikatos funkcijos sutrikimą.

Vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 58 punktu, Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius atlikdamas pakartotinį dalyvumo lygio vertinimą, Kriterijų ir tvarkos aprašo 57.1 papunktyje nurodytu atveju, remiasi tik tais dokumentais ir (ar) informacija, kuri Agentūrai buvo pateikta arba Agentūros turėjo būti surinkta priimant skundžiamą sprendimą. Atsakovė taip pat pažymėjo, kad sąvokos „sveikatos būklė“ ir „dalyvumo lygis“ yra susijusios, tačiau nėra tapačios, o Agentūra vertina ne sveikatos lygį, o dalyvumo lygį, kuriam esminę įtaką daro ne diagnozuota liga ar asmens patirta trauma, o dėl jų išlikę funkciniai organizmo sutrikimai, dėl kurių masto yra parenkamas kriterijus, pagal kurį nustatomas didesnis ar mažesnis dalyvumo lygis. Esant tai pačiai diagnozuotai ligai, dalyvumo lygis gali ir didėti, ir mažėti, nes dalyvumo lygis nustatomas įvertinus ne tik medicininius kriterijus, t. y. asmens bazinį dalyvumą, bet ir asmens individualios pagalbos poreikį (amžius, darbo patirties ir darbinių įgūdžių įgijimas ir galėjimas juos panaudoti ir pan.). Dėl šios priežasties, esant pagrindui atlikti pakartotinį dalyvumo lygio vertinimą, dalyvumo lygis yra ne pratęsiamas remiantis jau turimais byloje mediciniais duomenimis, o vertinamas iš naujo, vadovaujantis naujai pateiktais dokumentais, liudijančias tuo metu esamus asmens sveikatos funkcinis sutrikimus.

Vertinant bazinį dalyvumą, Agentūra vertina po taikyto gydymo išlikusius asmens organizmo funkcinis sutrikimus, patvirtintus Agentūrai pateiktų ir jos surinktų medicininių duomenų visuma. Agentūra nėra sveikatos priežiūros įstaiga ir teisės aktų nėra įgaliota nustatyti asmens diagnozę (-es), visapusiškai tirti asmens sveikatos būklę, taikyti gydymą ir pan. Diagnozę (-es) nustato ir objektyvius duomenis apie esamą asmens sveikatos būklę kartu su siuntimu į Agentūrą pateikia asmenį gydantis gydytojas. Teisės aktai nesuteikia teisės Agentūrai nustatyti ir (arba) vertinti asmens ligų ar būklių, kurios nėra nurodytos Agentūros gautuose ir surinktuose dokumentuose, taip pat revizuoti gydančių gydytojų parengtų medicininių dokumentų ar pasisakyti dėl jų pagrįstumo.

Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius, kaip ir teritorinis skyrius, vertindamas bazinį dalyvumą dėl ligos pagal TLK-10-AM kodą: (duomenys neskelbtini) ir susijusių ligų, nulemiančių tą patį funkcinį sutrikimą, pagal TLK-10-AM kodus: (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), vadovavosi Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo I skyriaus 13.2. papunkčiu. Kriterijus taikomas, kai asmeniui diagnozuojamas periferinės nervų sistemos, neuroraumeninės jungties ir raumenų ligos: bent vienos galūnės raumenų jėga 3 balai pagal Lovetto skalę – įveikia traukos jėgą, bet negali pasipriešinti trukdymui. Taikant minėtą papunktį, nustatytas 1 balo bazinis dalyvumas, nes, remiantis turimais duomenimis, pareiškėjai nustatyti (duomenys neskelbtini). Kairės kojos raumenų jėga proksimaliai – 3 balai, distaliai – 2 balai. Dešinėsios kojos raumenų jėga distaliai – 4 balai, proksimaliai – 4 balai. Vaikšto sunkiai, pasilaikydama su pagalbiniais priemonių pagalba (vaikšto su lazdele) arba kitam asmeniui padedant, gali paeiti tik trumpą atstumą. Sveikatos būklė patvirtinta 2025-03-18 neurologo konsultacijos ir siuntimo į Agentūrą duomenimis.

Vertinant bazinį dalyvumo lygį, kaip ir teritoriniame skyriuje, dėl ligų pagal TLK-10-AM kodus: (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), vadovautasi Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo IX skyriaus 38.1 papunkčiu. Kriterijus taikomas, kai asmeniui diagnozuojamas cukrinis diabetas (E10–E14), hipofizės, skydliaukės funkcijos sutrikimai, antinksčių nepakankamumas, necukrinis diabetas, kitų vidinės sekrecijos liaukų funkcijos sutrikimai (E00–E07), (E20–E34), kiti gliukozės reguliavimo ir kasos vidaus sekrecijos funkcijos sutrikimai (E15–E16), vidaus sekrecijos liaukų funkcijų sutrikimai sergant ligomis, klasifikuojamomis kitur (E35), medžiagų apykaitos sutrikimai (E70–E80, E83–E90): gydymas vaistais neskiriamas, nėra komplikacijų dėl ligos arba endokrininė liga nuolat gydoma vaistais su bent viena nustatyta komplikacija, nereikalaujančia nuolatinio gydymo ir (ar) taikant gydymą funkcija kompensuota. Taikant minėtą papunktį nustatytas 0 balų bazinis dalyvumas, nes, remiantis turimais duomenimis, pareiškėjai 2012 m. nustatytas (duomenys neskelbtini). (duomenys neskelbtini) nuo 2018 m., skiriamas (duomenys neskelbtini). Sveikatos būklė patvirtinta 2025-03-10 endokrinologo konsultacijos ir siuntimo į Agentūrą duomenimis.

Taip pat vertinant bazinį dalyvumo lygį, kaip ir teritoriniame skyriuje, dėl ligos pagal TLK-10-AM kodą: (duomenys neskelbtini), vadovautasi Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo V skyriaus 32.1 papunkčiu. Kriterijus taikomas, kai asmeniui diagnozuotas kvėpavimo funkcijos sutrikimas ir kitos plaučių ligos: kvėpavimo funkcijos sutrikimo nėra ir (ar) spirometrijos tyrimo metu nestebima pakitimų, asmeniui netaikomas gydymas, o kai yra nežymus kvėpavimo funkcijos sutrikimas, asmeniui taikomas epizodinis gydymas. Taikant minėtą papunktį nustatytas 0 balų bazinis dalyvumas, nes, remiantis turimais duomenimis, pareiškėjai nustatyta (duomenys neskelbtini), taikomas gydymas. Atlikta spirometrija - (duomenys neskelbtini). Sveikatos būklė patvirtinta 2025-03-05 pulmonologo konsultacijos ir siuntimo į Agentūrą duomenimis.

Pakartotinio dalyvumo lygio vertinimo metu Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius, skirtingai nei teritorinis skyrius, dėl klubo ir kelių sąnarių funkcinio sutrikimo netaikė Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo XIV skyriaus 55.1.2 papunkčio ir Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo XIII skyriaus 48.1.1 papunkčio, nes pareiškėjai nėra nustatytas nedidelis klubo sąnario judesių apribojimas ar vidutinis kelių sąnarių judesių apribojimas.

Atsakovė pažymėjo, kad pareiškėjos dalyvumo lygis vertinimo metu negalėjo būti įvertintas didesnėmis balų išraiškomis, nes minėti sveikatos funkciniai sutrikimai yra vertinami vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo punktais, kurie yra įvertinti konkrečiomis bazinio dalyvumo lygio vertėmis ir kurios negali būti koreguojamos ar kitaip keičiamos.

Atsakovė paaikšino, kad pareiškėjos dalyvumo lygio pasikeitimą, lyginant su 2023 m. laikotarpiu, lėmė sveikatos būklės pasikeitimas ir nuo 2024-01-01 įsigaliojusi nauja dalyvumo (iki 2023-12-31 – darbingumo) lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašo redakcija (naujai išdėstytas kriterijų ir tvarkos aprašas su pasikeitusiomis vertinimui taikomų punktų vertėmis). Paskutinio vertinimo metu, vertinant pareiškėjos dalyvumo lygį, buvo pritaikyti nauji kriterijai, kurie, remiantis pateiktais mediciniais dokumentais, labiausiai atitinka dabartinį sveikatos funkcijos sutrikdymo sunkumą.

Nagrinėjamu atveju, vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.2–24.4 papunkčiais, pagrindinės diagnozės balą (1) padauginus iš pagrindinės diagnozės (organizmo funkcinio sutrikimo) koeficiento (39), gautas pagrindinės diagnozės balų rezultatas 39 (39 x 1). Kadangi gretutinės diagnozės balų rezultato nėra (0) – gauta bazinio dalyvumo skaičiaus reikšmė yra 39.

Kriterijų ir tvarkos aprašo 25 punktą reglamentuoja, kad dalyvumo lygis balais apskaičiuojamas sudedant bazinio dalyvumo (medicininės dalies) ir užpildyto Klausimyno balus. Dalyvumo lygis (procentais) nustatomas galutinį dalyvumo lygio balą priskiriant Kriterijų ir tvarkos aprašo 27 papunktyje nurodytam skaičių intervalui. Nagrinėjamu atveju Agentūros (duomenys neskelbtini) teritorinio skyriaus specialistų 2025-03-27 užpildyto Klausimyno balų suma yra 53 balai. Vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 22.5 papunkčiu, Klausimynas dalyvumo lygiui nustatyti pakartotinai nebuvo pildytas, nes nekilo abejonių dėl užpildyto Klausimyno. Vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 25 punktu, bazinio dalyvumo skaičiaus reikšmę (39) sudėjus su Klausimyno balais (53), nustatytas galutinis dalyvumo lygis balais (92), kuris patenka į intervalą nuo 81-105. Vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 27.11 papunkčiu, nustatytas 50 proc. dalyvumo lygis.

Atsakovė pažymėjo, kad dalyvumo lygio vertinimo teisė suteikta Agentūrai, kuri dalyvumo lygį vertina teisės aktų nustatyta tvarka. Agentūros specialistai, administracinės procedūros metu vertindami pareiškėjo dalyvumo lygį, vadovavosi dalyvumo lygį nustatymą reglamentuojančiais teisės aktais, laikėsi juose nustatytos vertinimo tvarkos, veikė pagal savo kompetenciją ir objektyviai įvertino asmens sveikatos būklę patvirtinančius medicininius dokumentus, tinkamai taikė minėtų teisės aktų nuostatas. Pavestas funkcijas vykdančio vertintojo nesivadovavimas teisės aktuose griežtai apibrėžtomis procedūromis ir kliovimasis subjektyviais reikalavimais ir motyvais arba nuomone yra nesuderinamas su teisinės valstybės principais. Atsakovė laikosi pozicijos, kad skundžiamas Sprendimas yra pagrįstas ir atitinka teisės aktų reikalavimus, todėl nėra pagrindo jį naikinti ir priimti naują sprendimą. Pareiškėja skunde Komisijai nepateikė jokių iš esmės naujų aplinkybių, galinčių turėti įtakos jos dalyvumo lygio vertinimui. Atsakovė pažymėjo, kad pasikeitus asmens sveikatos būklei, pareiškėja turi teisę kreiptis į gydantį gydytoją dėl naujo siuntimo į Agentūrą ir medicininių dokumentų parengimo, kurie turėtų būti pateikti Agentūros teritoriniam skyriui dalyvumo lygio nustatymui atlikti.

Skundas tenkintinas

Byloje sprendžiamas ginčas dėl Agentūros Sprendimo, kuriuo pareiškėjai nustatytas 50 procentų dalyvumo lygis ir 50 procentų netekto dalyvumo lygis neterminuotai nuo 2025-03-10, teisėtumo bei įpareigojimo Agentūrą priimti naują sprendimą.

Pareiškėja skunde Komisijai nurodė, kad Komisijos posėdyje dalyvauti pageidauja atvykti į Komisijos patalpas. Komisijos nario 2025-07-18 raštu Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl Komisijos posėdžio (byla Nr. AG-613/01-2025)“ pareiškėja informuota, kad Komisijos posėdis, kuriame bus nagrinėjamas skundas, vyks 2025-09-01 13.00 val. žodinio proceso tvarka nuotoliniu būdu prisijungiant per *Microsoft Teams* programą arba atvykstant į Komisijos patalpas (A. Goštauto g. 12-100, 3 aukštas, Vilnius); nurodyta, kad neatvykus (neprisijungus) bylos šalims ar jų atstovams, Komisija turi teisę bylą nagrinėti rašytinio proceso tvarka. Kurjerių tarnybos UAB Samus (www.samus.lt) duomenimis, pašto siunta (duomenys neskelbtini), kuria pareiškėjai išsiųstas Komisijos nario 2025-07-18 raštas Nr. (duomenys neskelbtini), pareiškėjai įteikta 2025-07-21. Pareiškėja į paskirtą Komisijos posėdį neatvyko. Atsakovė iki Komisijos posėdžio informavo Komisiją, kad jos atstovas Komisijos posėdyje dalyvauti neturės galimybės. Esant šioms aplinkybėms, Komisija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 14 straipsnio 7 dalimi, nusprendė bylą nagrinėti rašytinio proceso tvarka.

Remiantis bylos duomenimis nustatyta, kad (duomenys neskelbtini) (šėimos gydytoja) 2025-03-27 išdavė pareiškėjai siuntimą į Agentūrą; siunčiama dėl individualios pagalbos teikimo ir individualios priežiūros poreikių nustatymo ir išlaidų kompensavimo.

Pareiškėja pateikė Agentūrai 2025-03-27 Prašymą nustatyti negalią, jame pažymėjo, kad prašo

nustatyti dalyvumo lygį, prašė negalią nustatyti atgaline data nuo 2025-03-10.

Agentūros teritorinio skyriaus 2025-04-25 raštu Nr. (duomenys neskelbtini) pareiškėja informuota, kad dėl objektyvių priežasčių pareiškėjos dalyvumo lygio vertinimo terminas pratęstas 10 darbo dienų. Agentūros vyr. specialistė 2025-03-27 užpildė pareiškėjos Individualios pagalbos poreikio klausimyną (pagal dokumento detalius metaduomenis dokumento registracijos data – 2025-05-05). Klausimyne nurodyta pareiškėjos surinktų balų suma, įvertinus atitinkamas veiklos sritis, yra 53 balai. Agentūros teritorinis skyrius užpildė 2025-05-05 dalyvumo lygio vertinimo aktą Nr. (duomenys neskelbtini).

Agentūros teritorinis skyrius 2025-05-05 priėmė 2025-05-05 Sprendimą, kuriuo nustatė 50 procentų dalyvumo lygį ir 50 procentų netekto dalyvumo lygį. Dalyvumo lygio priežastis, vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 37 punkto papunkčiu – 37.14. ligos arba būklės, atsiradusios nuo vaikystės (tik asmenims, kuriems pagal teisės aktus, galiojusius iki 2005-07-01, buvo nustatyta invalidumo priežastis „nuo vaikystės“. Pakartotinai vertinant šių asmenų dalyvumo lygį pasibaigus terminui, nurodoma ši priežastis). Dalyvumo lygio terminas nustatomas nuo 2025-03-10 iki 2027-03-26. Agentūros teritorinis skyrius 2025-05-05 Sprendime, vertinant bazinį dalyvumą, taikė pagrindinę diagnozę, (duomenys neskelbtini), atitinkančią bazinio dalyvumo kriterijų 55.1.2 papunktį vidutinis judesių apribojimas, nes (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), rėmėsi 2025-03-24 gydytojo ortopedo traumatologo pateiktais duomenimis. Vertinant bazinį dalyvumą, taikytos gretutinės diagnozės: (duomenys neskelbtini), atitinkanti bazinio dalyvumo kriterijų 13.2 papunktį, bei diagnozes (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), rėmėsi 2025-03-18 gydytojo neurologo pateiktais duomenimis; (duomenys neskelbtini), atitinkanti bazinio dalyvumo kriterijų 38.1 papunktį ir (duomenys neskelbtini), rėmėsi 2025-04-03 gydytojo endokrinologo pateiktais duomenimis; (duomenys neskelbtini), atitinkanti bazinio dalyvumo kriterijų 32.1 papunktį, rėmėsi 2025-03-05 gydytojo pulmonologo duomenimis; (duomenys neskelbtini), atitinkanti bazinio dalyvumo kriterijų 48.1.1. papunktį, rėmėsi 2025-03-24 gydytojo ortopedo traumatologo duomenimis. Vertinant bazinį dalyvumą, nevertinta diagnozė (duomenys neskelbtini), nes neatitinka kriterijų.

Pareiškėja Agentūros direktoriui pateikė 2025-05-13 skundą dėl Agentūros teritorinio skyriaus priimto sprendimo. Jame pažymėta, kad nesutinka su Agentūros teritorinio skyriaus sprendimu dėl dalyvumo lygio ir individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikio. Pareiškėja nurodė, kad stuburą laužo, sutraukia koją, būna ir naktimis prisikelia iš miego. Einant turi 2-3 kartus sustoti pailsėjus, dusina, vartoja „pypkę“; labiausiai „laužo“ stuburą ir kojas; sveikatos būklė nepagerėjo.

Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius 2025-06-11 raštu informavo pareiškėją, kad vertinimo terminas pratęstas 10 darbo dienų. Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius užpildė 2025-06-27 dalyvumo lygio vertinimo aktą Nr. (duomenys neskelbtini).

Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius, atlikęs pakartotinį pareiškėjos dalyvumo lygio vertinimą, 2025-06-27 priėmė Sprendimą, kuriuo nusprendė pakeisti teritorinio skyriaus 2025-05-05 Sprendimą dalyje dėl termino ir pareiškėjai nustatyti 50 proc. dalyvumo lygį nuo 2025-03-10 neterminuotai. Sprendimo dalyje „Asmens bazinio dalyvumo vertinimas“ nurodyta, kad siuntime dalyvumo lygiui nustatyti nurodytos diagnozės: (duomenys neskelbtini) (pasirinkta pagrindine diagnoze, skirtingai nei siuntime į Agentūrą, nes sukelia sunkiausią organizmo funkcinių sutrikimą), (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini) (nevertinta, nes nesukelia funkcinio sutrikimo, atitinkančio dalyvumo lygio nustatymo kriterijus - kardiovaskulinės rizikos veiksnys), (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini) (nevertinta, nes nesukelia funkcinio sutrikimo, atitinkančio dalyvumo lygio nustatymo kriterijus - nenustatytas bent nedidelis klubo sąnario judesių apribojimas, kai judesio amplitudė 90°), (duomenys neskelbtini) (nevertinta, nes nesukelia funkcinio sutrikimo, atitinkančio dalyvumo lygio nustatymo kriterijus - nenustatytas bent vidutinis kelių sąnarių judesių apribojimas, kai judesio amplitudė 90°), (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini) (nevertinta, nes nesukelia funkcinio sutrikimo,

atitinkančio dalyvumo lygio nustatymo kriterijus – nenustatytas bent nedidelis klubo sąnario judesių apribojimas, kai judesio amplitudė 90°), (duomenys neskelbtini).

Sprendime nurodyta, kad vertinant bazinį dalyvumą, taikyta pagrindinė diagnozė: (duomenys neskelbtini), atitinkanti bazinio dalyvumo kriterijų papunktį 13.2. bent vienos galūnės raumenų jėga 3 balai pagal Lovetto skalę – įveikia traukos jėgą, bet negali pasipriešinti trukdymui, nes dėl ligos pagal TLK-10-AM kodą (duomenys neskelbtini) ir susijusių ligų, nulemiančių tą patį funkcinį sutrikimą, pagal kodus (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), asmeniui nustatyti (duomenys neskelbtini). Kairės kojos jėga proksimaliai 3 balai, distaliai 2 balai. Dešinės kojos jėga distaliai 4 balai, proksimaliai 4 balai. Vaikšto sunkiai, pasilaikydama su pagalbinių priemonių pagalba (vaikšto su lazdele) arba kitam asmeniui padedant, gali paeiti tik trumpą atstumą. Sveikatos būklė patvirtinta 2025-03-18 neurologo konsultacijos ir 2025-03-27 siuntimo į Agentūrą duomenimis. Didesnė bazinio dalyvumo lygio vertė nenustatyta, nes medicininiais dokumentais nepatvirtinta, kad bent vienos galūnės raumenų jėga – 1–2 balai pagal Lovetto skalę. Pagrindinės diagnozės reikšmė (balais) – 1, dauginama iš koeficiento 39, pagrindinės diagnozės balų rezultatas – 39 balai (Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.2 papunktis). Vertinant bazinį dalyvumą, taikytos gretutinės diagnozės: (duomenys neskelbtini), atitinkanti bazinio dalyvumo kriterijų papunktį 32.1. kvėpavimo funkcijos sutrikimo nėra ir (ar) spirometrijos tyrimo metu nestebimi pakitimai, asmeniui netaikomas gydymas arba nežymus kvėpavimo funkcijos sutrikimas, asmeniui taikomas epizodinis gydymas, nes asmeniui nustatyta (duomenys neskelbtini), taikomas gydymas. Atlikta spirometrija - (duomenys neskelbtini). Sveikatos būklė patvirtinta 2025-03-05 pulmonologo konsultacijos ir 2025-03-27 siuntimo į Agentūrą duomenimis. Didesnė bazinio dalyvumo lygio vertė nenustatyta, nes medicininiais dokumentais nepatvirtintas FEV1 rodiklio sumažėjimas mažiau nei 60 proc. Gretutinės diagnozės balo reikšmė (balais) – 0, dauginama iš koeficiento, kurio reikšmė 0 ir gretutinės diagnozės balų rezultatas yra 0 balų (Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.3 papunktis). (duomenys neskelbtini), atitinkanti bazinio dalyvumo kriterijų papunktį 38.1. medikamentinis gydymas neskiriamas, nėra komplikacijų dėl ligos arba endokrininė liga pastoviai gydoma medikamentais su bent viena nustatyta komplikacija, nereikalaujančia pastovaus gydymo ir (ar) taikant gydymą funkcija kompensuota., nes dėl ligų pagal TLK-10-AM kodus (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), asmeniui 2012 m. nustatytas (duomenys neskelbtini). (duomenys neskelbtini) nuo 2018 m., skiriamas (duomenys neskelbtini). Sveikatos būklė patvirtinta 2025-03-10 endokrinologo konsultacijos ir 2025-03-27 siuntimo į Agentūrą duomenimis. Didesnė bazinio dalyvumo lygio vertė nenustatyta, nes medicininiais dokumentais nepatvirtinta bent viena nuolatinio gydymo reikalaujanti endokrininės ligos komplikacija. Gretutinės diagnozės balo reikšmė (balais) – 0, dauginama iš koeficiento, kurio reikšmė 0 ir gretutinės diagnozės balų rezultatas yra 0 balų (Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.3 papunktis).

Sprendime nurodyta, kad vertinant bazinį dalyvumą, vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.1.2 papunkčiu, nevertintos diagnozės: (duomenys neskelbtini) (nevertinta, nes nesukelia funkcinio sutrikimo, atitinkančio dalyvumo lygio nustatymo kriterijus - kardiovaskulinės rizikos veiksnys); (duomenys neskelbtini) (nevertinta, nes nesukelia funkcinio sutrikimo, atitinkančio dalyvumo lygio nustatymo kriterijus - nenustatytas bent nedidelis klubo sąnario judesių apribojimas, kai judesio amplitudė 90°); (duomenys neskelbtini) (nevertinta, nes nesukelia funkcinio sutrikimo, atitinkančio dalyvumo lygio nustatymo kriterijus - nenustatytas bent vidutinis kelių sąnarių judesių apribojimas, kai judesio amplitudė 90°), (duomenys neskelbtini) (nevertinta, nes nesukelia funkcinio sutrikimo, atitinkančio dalyvumo lygio nustatymo kriterijus - nenustatytas bent nedidelis klubo sąnario judesių apribojimas, kai judesio amplitudė 90°). Vadovaujantis Dalyvumo lygio nustatymo aprašo 24.4 papunkčiu, apskaičiuotas asmens bazinis dalyvumas yra 39 balai.

Sprendime taip pat nurodyta, kad Klausimyno balų suma yra 53 balai. Vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 22.5 papunkčiu, klausimynas asmens dalyvumo lygiui nustatyti nepildomas, nes nekilo abejonių dėl užpildyto klausimyno, todėl taikomi paskutinio dalyvumo lygio vertinimo metu užpildytame Klausimyne nurodyti balai (53). Vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 25 punktu, dalyvumo lygis

balais yra 92 balai. Vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 27.11. papunkčiu, nustatomas 50 procentų dalyvumo lygis ir 50 procentų netekto dalyvumo lygis. Dalyvumo lygio priežastis, vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 37 punkto papunkčiu – 37.14. ligos arba būklės, atsiradusios nuo vaikystės (tik asmenims, kuriems pagal teisės aktus, galiojusius iki 2005-07-01, buvo nustatyta invalidumo priežastis „nuo vaikystės“. Pakartotinai vertinant šių asmenų dalyvumo lygį pasibaigus terminui, nurodoma ši priežastis). Dalyvumo lygio terminas nustatomas nuo 2025-03-10 iki neterminuotai, vadovaujantis Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymo 19 straipsnio 6 dalies 4 punktu.

Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius 2025-06-27 priėmė sprendimą Nr. (duomenys neskelbtini) dėl individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikio, kuriuo nustatė IV lygio individualios pagalbos kompensacijos poreikį nuo 2025-03-10 neterminuotai.

Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius 2025-07-01 raštu Nr. (duomenys neskelbtini) informavo pareiškėją apie 2025-06-27 priimtą Sprendimą ir sprendimą Nr. (duomenys neskelbtini) dėl individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikio.

Pareiškėja nesutinka su Agentūros priimtu Sprendimu dėl dalyvumo lygio ir prašo jį panaikinti.

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymas (toliau – Įstatymas) ir Kriterijų ir tvarkos aprašas.

Įstatymo 2 straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad asmuo su negalia – asmuo, kuriam šio įstatymo nustatyta tvarka nustatytas neįgalumo lygis arba 55 procentų ar mažesnis dalyvumo lygis; pagal to paties straipsnio 8 dalį, dalyvumo lygis – atsižvelgiant į pilnamečio asmens negalią ir aplinkos veiksnius kompleksiskai įvertintos ir nustatytos asmens galimybės ir pajėgumas visapusiškai ir veiksmingai dalyvauti visuomenės gyvenime. Agentūra Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAI) nustatyta tvarka ir terminais priima sprendimus dėl asmens su negalia dalyvumo lygio, jo priežasties, atsiradimo laiko, termino, netekto dalyvumo procentų (100 procentų dalyvumo lygio ir asmeniui nustatyto dalyvumo lygio procentų skirtumo) (Įstatymo 15 straipsnio 1 dalies 6 punkto b papunktis).

Pagal Įstatymo 19 straipsnį, dalyvumo lygis nustatomas kompleksiskai įvertinus aplinkos veiksnių įtaką asmens savarankiškumui, galimybes veiksmingai dalyvauti visuomenės gyvenime bei asmens organizmo funkcijų sutrikimus po to, kai yra panaudotos visos galimos medicininės priemonės ir atsižvelgiant į individualiojo pagalbos poreikio mastą (3 dalis); dalyvumas įvertinamas procentais, jo lygis nustatomas 5 procentinių punktų intervalais (4 dalis); dalyvumo lygio nustatymo kriterijus ir tvarką nustato socialinės apsaugos ir darbo ministras kartu su sveikatos apsaugos ministru (7 dalis).

Dalyvumo lygis gali būti nustatomas neterminuotai, kai neprognozuojami aplinkos veiksnių įtakos ir (ar) asmens organizmo funkcijų sutrikimų pasikeitimai, galintys daryti įtaką asmens dalyvumo lygio pasikeitimui, ir (ar) asmens organizmo funkcijų sutrikimai yra nuolatinio, nekintamo pobūdžio (Įstatymo 19 straipsnio 6 dalies 4 punktas).

Kriterijų ir tvarkos aprašas (akto redakcija, galiojusi nuo 2024-12-07 iki 2025-05-02) reglamentuoja dokumentų, reikalingų dalyvumo lygiui nustatyti, parengimo ir pateikimo tvarką, dalyvumo lygio priežasties, atsiradimo laiko ir jo termino nustatymo tvarką, nustato kriterijus, kuriais vadovaujantis nustatomas dalyvumo lygis. Dalyvumo lygį nustato Agentūra (1, 2 punktai). Pagal Kriterijų ir tvarkos aprašą, dalyvumo lygis nustatomas kompleksiskai vertinant bazinį dalyvumą ir individualios pagalbos poreikį, išskyrus atvejus, nurodytus šio aprašo IV skyriuje. Nustatant dalyvumo lygį, pildomas Agentūros direktoriaus patvirtintos formos Dalyvumo lygio vertinimo aktas (17 punktas). Agentūros teritorinis skyrius, nustatydamas dalyvumo lygį, be kita ko, užpildo Klausimyną (3 priedas), kuriame įvertinamas asmens individualios pagalbos poreikis įvairiose asmens gyvenimo srityse bei aplinkos veiksnių įtaka asmens savarankiškumui ir nustatomas individualios pagalbos poreikio mastas balais (išskyrus senatvės pensijos amžių sukakusiems asmenims) (18.2 papunktis); vertina duomenis, pateiktus klinikiniuose elektroniniuose dokumentuose arba Siuntime į Agentūrą ir mediciniuose dokumentuose, ir nustato asmens bazinį dalyvumą (pildomas Dalyvumo lygio vertinimo aktas) (18.4

papunktis). Klausimynas asmens dalyvumo lygiui nustatyti nepildomas, jei atlikus pakartotinį asmens dalyvumo lygio vertinimą ir įvertinus mediciniais dokumentais patvirtintus asmens funkcinis sutrikimus, nekyla abejonių dėl Agentūros teritorinio skyriaus ar savivaldybės administracijos paskirto asmens nuolatinės gyvenamosios vietos savivaldybės seniūnijos darbuotojo ar socialinių paslaugų įstaigos socialinio darbuotojo užpildyto Klausimyno. Tokiu atveju, nustatant asmens dalyvumo lygį, taikomi Agentūros teritorinio skyriaus ar savivaldybės administracijos paskirto asmens nuolatinės gyvenamosios vietos savivaldybės seniūnijos darbuotojo ar socialinių paslaugų įstaigos socialinio darbuotojo paskutinio dalyvumo lygio vertinimo metu užpildytame Klausimyne nurodyti balai (Kriterijų ir tvarkos aprašo 22.5 papunktis).

Pagal Kriterijų ir tvarkos aprašo 24 punktą, Agentūra asmens bazinį dalyvumą įvertina šia tvarka: vertindama bazinį dalyvumą, taiko pagrindinės diagnozės (sunkiausio organizmo funkcinio sutrikimo) ir gretutinių diagnozių (organizmo funkcinio sutrikimų) koeficientus (24.1 papunktis): vienos pagrindinės diagnozės (sunkiausio organizmo funkcinio sutrikimo) koeficiento reikšmė – 39 (24.1.1 papunktis); jei asmens organizmo funkcijos sutrikusios dėl dviejų ar daugiau ligų ar traumų, vertina ne daugiau kaip penkias reikšmingiausias gretutines diagnozes (organizmo funkcinis sutrikimus) (24.1.2 papunktis); gretutinių diagnozių (organizmo funkcinio sutrikimų) koeficientus taiko atsižvelgdama į sunkiausio organizmo funkcinio sutrikimo kriterijui priskirtą balą. Jei dėl organizmo funkcinio sutrikimo nustatytas bazinio dalyvumo kriterijaus balas yra: 24.1.3.1. 4, šį balą daugina iš koeficiento, kurio reikšmė 4; 3, šį balą daugina iš koeficiento, kurio reikšmė 3; 2, šį balą daugina iš koeficiento, kurio reikšmė 2; 1, šį balą daugina iš koeficiento, kurio reikšmė 1 (24.1.3 papunktis). Pagrindinės diagnozės balų rezultatą gauna pagrindinės diagnozės kriterijui priskirtą balą daugindama iš pagrindinės diagnozės (organizmo funkcinio sutrikimo) koeficiento (24.2 papunktis). Gretutinės (-ių) diagnozės (-ių) (organizmo funkcinio sutrikimo (-ų)) balų rezultatą gauna gretutinės diagnozės (organizmo funkcinio sutrikimo) balą daugindama iš gretutinės diagnozės (organizmo funkcinio sutrikimo) koeficiento (24.3 papunktis). Bazinį dalyvumą balais skaičiuoja sudėdama pagrindinės diagnozės (organizmo funkcinio sutrikimo) balų rezultatą ir gretutinės (-ių) diagnozės (-ių) (organizmo funkcinio (-ių) sutrikimo (-ų)) balų rezultatus. Gauto bazinio dalyvumo balų skaičiaus reikšmę apvalina iki sveikojo skaitmens (24.4 papunktis). Dalyvumo lygį balais apskaičiuoja sudėdama bazinio dalyvumo (medicininės dalies) balus ir užpildyto Klausimyno balus (25 punktas). Dalyvumo lygį (procentais) nustato galutinį dalyvumo lygio balą priskirdama nurodytam skaičių intervalui: <...> 81–105 balai – 50 procentų; <...> (27.11 papunktis).

Agentūros direktoriaus įgaliotas valstybės tarnautojas atlieka pakartotinį dalyvumo lygio vertinimą šio aprašo III skyriuje nustatyta tvarka asmeniui nesutikus su Agentūros teritorinio skyriaus priimtu sprendimu, kai Agentūros direktoriaus įgaliotas valstybės tarnautojas priima sprendimą atlikti pakartotinį asmens dalyvumo lygio vertinimą (57.1 papunktis). Pakartotinis dalyvumo lygio vertinimas šio aprašo 57.1 papunktyje nurodytu atveju atliekamas remiantis tik tais dokumentais ir (ar) informacija, kuri Agentūrai buvo pateikta arba Agentūros turėjo būti surinkta priimant skundžiamą sprendimą (58 punktas). Už klinikinių elektroninių dokumentų parengimą ar siuntimo į Agentūrą dalyvumo lygiui nustatyti teisingumą atsako asmenį gydantis gydytojas (68 punktas). Už konkrečios konsultacijos išvados teisingumą atsako konsultaciją suteikęs ir išvadą parengęs gydytojas specialistas. <...> (69 punktas).

Aptartas teisinis reglamentavimas reiškia, jog dalyvumo lygio vertinimas yra kompleksinis pilnamečio asmens organizmo funkcinio sutrikimų ir aplinkos veiksnių vertinimas, kurio tikslas nustatyti asmens galimybes ir pajėgumą visapusiškai ir veiksmingai dalyvauti visuomenės gyvenime. Dalyvumo lygio vertinimas atliekamas remiantis duomenimis, pateiktais klinikiniuose elektroniniuose dokumentuose arba siuntime į Agentūrą ir medicininiuose dokumentuose.

Pažymėtina, kad Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) dėl darbingumo lygio (Komisijos pastaba: šiuo metu dalyvumo lygio) nustatymo ir panašaus pobūdžio bylose ne kartą akcentuota, jog sprendžiami išimtinai tik teisės klausimai. Teismui nesuteikta kompetencija spręsti medicininius ir darbingumo lygio nustatymo (klasifikavimo) klausimus. Teismas turi patikrinti viešojo administravimo subjekto priimto akto pagrįstumą bei teisėtumą šiais aspektais: ar jis priimtas

kompetentingo subjekto; ar buvo laikytasi pagrindinių procedūrų, ypač taisyklių, turėjusių užtikrinti objektyvų visų aplinkybių įvertinimą ir sprendimo pagrįstumą (LVAT 2012-04-30 nutartis administracinėje byloje Nr. A¹⁴⁶-328/2012; 2019-12-30 nutartis administracinėje byloje Nr. A⁸⁴⁷-602/2019). Specialių mokslo žinių reikalaujantis medicinos srities klausimų sprendimas (diagnozių teisingumas ir pan.) nepatenka į administracinio teismo kompetencijos ribas (LVAT 2013-03-07 nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵⁰²-22/2013). Taigi, nagrinėjant ginčą dėl Agentūros priimto Sprendimo vertintina tai, ar pareiškėjos dalyvumo lygis buvo nustatomas laikantis teisės aktų reikalavimų, ar Sprendimas priimtas laikantis pagrindinių procedūrų ir taisyklių, turėjusių užtikrinti objektyvų visų aplinkybių įvertinimą, ar buvo atsižvelgta į pareiškėjos skunde nurodytas aplinkybes, ar Sprendimas priimtas pagal kompetenciją, ar savo turiniu neprieštarauja aukštesnės galios teisės aktams.

Atsakovė, kaip viešojo administravimo subjektas, savo veikloje privalo vadovautis ir VAI nuostatomis. VAI 3 straipsnio 5 punkte nurodytas išsamumo principas, kuriuo turi vadovautis viešojo administravimo subjektai, reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį. Pagal VAI 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punktus, administraciniame sprendime turi būti nurodytas sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės bei motyvai.

VAI 10 straipsnio nuostatos iš esmės atitinka VAI ankstesnės redakcijos (iki 2020-10-31) 8 straipsnio nuostatas. LVAT yra konstatavęs, kad VAI 8 straipsnio nuostatos reiškia, jog akte turi būti nurodomi pagrindiniai faktai, argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas rėmėsi priimdamas administracinį aktą, motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas. Ši teisės norma siejama su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų, kad jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus. Sprendimo priėmimo faktinis pagrindas ir individuali argumentacija turi būti žinomi ne tik viešojo administravimo subjektui, priimančiam sprendimą, bet ir asmeniui, kurio atžvilgiu jis priimamas. Viešojo administravimo funkcijas vykdomas subjektas, priėmęs negatyvias pasekmes sukeltą sprendimą, turi pareigą jį pagrįsti tiek teisiniais, tiek faktiniais argumentais, nurodyti priežastis, lėmusias neigiamo sprendimo priėmimą (LVAT 2008-11-19 nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵⁵⁶-1898/2008, 2010-11-15 sprendimas administracinėje byloje Nr. A⁵⁵⁶-15/2010, 2012-03-22 nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵⁰²-212/2012, 2013-04-22 nutartis administracinėje byloje Nr. A⁶⁰²-658/2013, 2019-07-10 sprendimas administracinėje byloje Nr. A-634-502/2019 ir kt.). Pagal nurodytą teisinį reglamentavimą ir teismų praktiką, Agentūrai kyla pareiga užtikrinti objektyvią ir visapusišką surinktų duomenų vertinimo procedūrą, nagrinėjant pareiškėjos pateiktą skundą Agentūros direktoriui dėl Agentūros teritorinio skyriaus sprendimo.

Pagal aptartą teisinį reglamentavimą, Agentūrai pavesta VAI nustatyta tvarka ir terminais priimti sprendimus dėl asmens su negalia dalyvumo lygio, jo priežasties, atsiradimo laiko, termino, netekto dalyvumo procentų. Vadinasi, Agentūrai, kaip viešojo administravimo subjektui, kyla pareiga tinkamai pagrįsti priimamus sprendimus dėl dalyvumo lygio nustatymo. Sprendimuose turi būti nurodytos reikšmingos faktinės aplinkybės, teisiniai pagrindai ir motyvai. Agentūrai kyla pareiga Sprendime nurodyti visas dalyvumo lygiui nustatyti reikšmingas faktines aplinkybes ir pateikti išsamų ir aiškų jų vertinimą. Teisinis pagrindas, argumentai ir motyvai turi būti aiškūs ne tik sprendimą priėmusiam subjektui, bet ir sprendimu neigiamas pasekmes sukėlusiam asmeniui – pareiškėjai.

Nagrinėjamu atveju pareiškėja nesutinka su Agentūros Sprendimu, kuriuo nuspręsta jai nustatyti 50 proc. dalyvumo lygį nuo 2025-03-10 neterminuotai. Pareiškėja skunde Komisijai nurodė, jog yra neįgali nuo vaikystės, turėjo 40 proc. neįgalumą, paskui gavo 30 proc. ir antro lygio nuolatinės priežiūros pagalbą nuo 2021-03-10 iki 2023-09. Keturis metus turėjo po 30 proc. ir antro lygio nuolatinę priežiūrą. Pasak pareiškėjos, jos sąnariai subyrėję, negali operuoti, klubai išnarinti, stuburas taip pat, išvarža stuburo, juosmens ir kitų tarpslankstelinį diskų ligos su radikulopatija.

Su Agentūros atsiliepimu pateikti pareiškėjos sveikatos būklę ir diagnozes patvirtinantys medicininiai dokumentai: šeimos gydytojos 2025-03-27 išduotame siuntime į Agentūrą nurodyta diagnozė: (duomenys neskelbtini); susijusios diagnozės: (duomenys neskelbtini) (duomenys neskelbtini) (duomenys neskelbtini) (duomenys neskelbtini) (duomenys neskelbtini) (duomenys neskelbtini) (duomenys neskelbtini) (duomenys neskelbtini) (duomenys neskelbtini) (duomenys neskelbtini). Gydytojo ortopedo traumatologo 2025-03-24 Ambulatorinio apsilankymo aprašyme nurodytos šios diagnozės: (duomenys neskelbtini) (duomenys neskelbtini) (duomenys neskelbtini); būklės įvertinime objektyviai, be kita ko, nurodoma, kad (duomenys neskelbtini), vaikšto su lazdele. Gydytojos neurologės 2025-03-18 Atsakyme į siuntimą, nurodytos diagnozės: (duomenys neskelbtini) (duomenys neskelbtini) (duomenys neskelbtini) (duomenys neskelbtini) (duomenys neskelbtini); būklės įvertinime objektyviai, be kita ko, nurodoma, kad (duomenys neskelbtini); kairės kojos jėga sumažėjusi proksimaliai – 3 balai, distaliai – 2 balai. Dešinėsios kojos jėga distaliai – 4 balai, proksimaliai – 4 balai. Vaikšto sunkiai, pasilaikydama su pagalbinių priemonių pagalba (vaikšto su lazdele) arba kitam asmeniui padedant, gali paeiti tik trumpą atstumą; (duomenys neskelbtini). Prie (duomenys neskelbtini) pažymėta: (duomenys neskelbtini); ryškus funkcijos sutrikimas. Gydytojos endokrinologės 2025-03-10 Ambulatorinio apsilankymo aprašyme nurodytos diagnozės: (duomenys neskelbtini) (duomenys neskelbtini) nurodomas taikytas medikamentinis gydymas. Gydytojos pulmonologės 2025-03-05 Ambulatorinio apsilankymo aprašyme nurodyta diagnozė (duomenys neskelbtini), prie atliktų tyrimų informacijos nurodoma, be kita ko, spirtometrija – (duomenys neskelbtini).

Pareiškėja su skundu Komisijai pateikė (duomenys neskelbtini) 2020-08-13 Medicinos dokumentų išrašą/siuntimą, kuriame nurodytos diagnozės: (duomenys neskelbtini) (duomenys neskelbtini) (duomenys neskelbtini) (duomenys neskelbtini) bei Gydytojo ortopedo traumatologo 2020-09-09 Atsakymą į siuntimą, nurodytos diagnozės (duomenys neskelbtini) (duomenys neskelbtini) (duomenys neskelbtini) (duomenys neskelbtini), būklės įvertinime objektyviai nurodyta, kad eina šlubuodama su lazda, judesiai per abu klubų sąnarius labai riboti. Pareiškėja su skundu Komisijai taip pat pateikė Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – ir NDNT) (duomenys neskelbtini) teritorinio skyriaus 2023-04-05 sprendimą Nr. (duomenys neskelbtini) dėl specialiųjų poreikių, kuriuo pareiškėjai buvo nustatytas antrojo lygio specialusis nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis nuo 2023-03-10 iki 2025-03-09. Taip pat pareiškėja pateikė NDNT (duomenys neskelbtini) teritorinio skyriaus 2021-03-15 sprendimą Nr. (duomenys neskelbtini) dėl pareiškėjos darbingumo lygio, kuriuo pareiškėjai nustatytas 30 proc. darbingumo lygis, darbingumo lygio terminas – nuo 2021-03-10 iki 2023-03-09.

Nagrinėjamu atveju nustatyta, kad Agentūra, priimdama ginčijamą Sprendimą, rėmėsi siuntimo į Agentūrą duomenimis, taip pat 2025-03-18 neurologo konsultacijos, 2025-03-05 pulmonologo konsultacijos, 2025-03-10 endokrinologo konsultacijos duomenimis. Komisija pažymi, kad Agentūra, vertindama pareiškėjos dalyvumo lygį ir priimdama 2025-06-27 Sprendimą pagrįstai rėmėsi aktualiais medicininiais dokumentais, gydytojų išduotais 2025 metais.

Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius, vertindamas pareiškėjos bazinį dalyvumą, vertino siuntime ir kituose medicininuose dokumentuose nurodytas diagnozes; kaip pagrindinę diagnozę nurodė (duomenys neskelbtini) (Sprendime paaiškinta, jog ji pasirinkta pagrindine diagnoze, skirtingai nei siuntime į Agentūrą, nes sukelia sunkiausią organizmo funkcinį sutrikimą) bei visas siuntime nurodytas susijusias ligas, nulemiančias tą patį funkcinį sutrikimą – (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini) bei pritaikė Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo „Bazinio dalyvumo kriterijai“ 13.2 papunktį.

Pagal Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo „Bazinio dalyvumo kriterijai“ 13 punktą, „Periferinės nervų sistemos, neuroraumeninės jungties ir raumenų ligos (taikomas tik vienas Bazinio dalyvumo lygio nustatymo kriterijų I skyriaus 13 punkto papunktis arba tik vienas XIV skyriaus 51 punkto papunktis, atsižvelgiant į vyraujančią klinikinę ligos reiškimosi formą; reiškiiasi bent vienos galūnės ar jos dalies

motorikos, jutimų sutrikimais ir skausmais; išnaudojus gydymo galimybes, sutrikimai turi būti patvirtinti klinikiniais ir instrumentiniais tyrimais, gydytojų išvadamis. Raumenų jėgos vertinimas nuo 0 iki 5 balų Lovetto skale: 0 balų – nėra judesio, nėra raumens susitraukimo; 1 balas – nėra judesio, yra tik raumens susitraukimas; 2 balai – pilna judesio amplitudė, pašalinus gravitacijos jėgų veikimą; 3 balai – pilna judesio amplitudė, nugalint gravitacijos jėgas be pasipriešinimo; 4 balai – pilna judesio amplitudė, nugalint gravitacijos jėgas ir nedidelį pasipriešinimą; 5 balai – pilna judesio amplitudė, nugalint gravitacijos jėgas ir stiprų pasipriešinimą): 13.1. bent vienos galūnės raumenų jėga – 4–5 balai pagal Lovetto skalę – jėga sumažėjusi, bet gali pasipriešinti trukdymui ir traukos jėgai – 0; 13.2. bent vienos galūnės raumenų jėga 3 balai pagal Lovetto skalę – įveikia traukos jėgą, bet negali pasipriešinti trukdymui – 1; 13.3. bent vienos galūnės raumenų jėga – 1–2 balai pagal Lovetto skalę – neįveikia traukos jėgos, galimi (minimalūs) judesiai plokštumoje arba asmenims iki 18 metų per pirmuosius 2 gyvenimo metus diagnozuota sparčiai progresuojanti nervų sistemos liga (pvz.: I tipo spinalinė amiotrofija ir kt.), kuriai būdingas įvairių funkcijų praradimas – 2; 13.4. plegija (pagal Lovetto skalę – 0 balų) – 4.

Kaip minėta, Sprendimų kontrolės skyrius Sprendime dėl pagrindinės diagnozės (duomenys neskelbtini) taikė Bazinio dalyvumo kriterijų 13.2 papunktį, nurodė, kad sveikatos būklė patvirtinta 2025-03-18 neurologo konsultacijos ir 2025-03-27 siuntimo į Agentūrą duomenimis; nurodė, kad asmeniui nustatyti (duomenys neskelbtini); kairės kojos jėga proksimaliai 3 balai, distaliai 2 balai; dešinėsios kojos jėga distaliai 4 balai, proksimaliai 4 balai. Vaikšto sunkiai, pasilaikydama su pagalbinių priemonių pagalba (vaikšto su lazdele) arba kitam asmeniui padedant, gali paeiti tik trumpą atstumą. Sprendime nurodyta, kad didesnė bazinio dalyvumo lygio vertė nenustatyta, nes medicininiais dokumentais nepatvirtinta, kad bent vienos galūnės raumenų jėga – 1–2 balai pagal Lovetto skalę. Pateiktame gydytojos neurologės 2025-03-18 Atsakyme į siuntimą, būklės įvertinime objektyviai, nurodoma, kad silpni kairės šlaunies pritraukiamieji raumenys, silpna kairė pėda; kairės kojos jėga sumažėjusi proksimaliai – 3 balai, distaliai – 2 balai. Ginčijame Sprendime nėra pateiktas paaiškinimas, kodėl šiuo atveju laikoma, jog turi būti taikomas 13.2 papunktis (bent vienos galūnės raumenų jėga 3 balai pagal Lovetto skalę), kai iš neurologės pateikto dokumento matyti, kad kairės kojos jėga sumažėjusi proksimaliai – 3 balai, distaliai – 2 balai. Jokio paaiškinimo, kodėl šiuo atveju laikoma, kad kairės kojos raumenų jėga yra 3, o ne 2 balai, Sprendime nepateikta. Komisijos vertinimu, Sprendime turi būti pateikti detalūs motyvai, kodėl, esant pareiškėjos kairės kojos jėgos sumažėjimui distaliai – 2 balai, nėra taikomas Bazinio dalyvumo kriterijų 13.3 papunktis. Pabrėžtina, kad Sprendime neturi būti jokių neaiškumų, iš Sprendimo turinio turi būti aišku, kodėl taikomas vienas ar kitas Bazinio dalyvumo kriterijus ir kokiais objektyviais duomenimis remiamasi.

Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius, vertindamas bazinį dalyvumą, taikė gretutines diagnozes: (duomenys neskelbtini) ir (duomenys neskelbtini) kartu su (duomenys neskelbtini), dėl šių diagnozių rėmėsi siuntimo į Agentūrą duomenimis ir atitinkamai 2025-03-05 pulmonologo ir 2025-03-10 endokrinologo konsultacijomis. Iš Sprendimo turinio matyti, kad Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius nevertino diagnozių: (duomenys neskelbtini) (duomenys neskelbtini) (duomenys neskelbtini) (duomenys neskelbtini) Nors Agentūra Sprendime nurodė, kad šios diagnozės nevertintos, nes nesukelia funkcinio sutrikimo, atitinkančio dalyvumo lygio nustatymo kriterijus, tačiau nėra aišku, dėl kokių priežasčių šios diagnozės negali būti priskirtos gretutinėms, atsižvelgus į Kriterijų ir tvarkos aprašo 24 punktą, nenurodoma, kokiais medicininiais dokumentais ir kokiomis juose pateiktomis išvadomis remiasi. Be to, nagrinėjamu atveju reikšminga aplinkybė Komisija laiko tai, kad Agentūros teritorinio skyriaus 2025-05-05 priimtame 2025-05-05 Sprendime, vertinant bazinį dalyvumą, taikyta pagrindinė diagnozė (duomenys neskelbtini) kartu su (duomenys neskelbtini) (duomenys neskelbtini), kaip atitinkanti Bazinio dalyvumo kriterijų 55.1.2. papunktį – vidutinis judesių apribojimas, remtasi 2025-03-24 gydytojo ortopedo traumatologo išvadamis, kad (duomenys neskelbtini). Vaikšto su lazdele. Rentgenologinis tyrimas. Išvada: (duomenys neskelbtini). Agentūros teritorinis skyrius šios pagrindinės diagnozės reikšmę vertino 1 balu. Tuo tarpu Sprendimų kontrolės skyrius Sprendime diagnozę

(duomenys neskelbtini) nurodė prie nevertintų diagnozių, nurodydamas, kad „nevertinta, nes nesukelia funkcinio sutrikimo, atitinkančio dalyvumo lygio nustatymo kriterijus – nenustatytas bent nedidelis klubo sąnario judesių apribojimas, kai judesio amplitudė 90°“, tą patį pažymėjo prie (duomenys neskelbtini) diagnozės, o prie (duomenys neskelbtini) diagnozės nurodė, kad „nevertinta, nes nesukelia funkcinio sutrikimo, atitinkančio dalyvumo lygio nustatymo kriterijus – nenustatytas bent vidutinis kelių sąnarių judesių apribojimas, kai judesio amplitudė 90°“. Esant tokiam kardinaliai priešingam diagnozės (duomenys neskelbtini) kartu su (duomenys neskelbtini) (duomenys neskelbtini), vertinimui, t. y. teritoriniam skyriui vertinus tai kaip vidutinį judesių apribojimą, o Sprendimų kontrolės skyriui vertinant, jog nenustatytas bent nedidelis klubo sąnario judesių apribojimas ir bent vidutinis kelių sąnarių judesių apribojimas, siekiant pašalinti bet kokias abejones ir neaiškumus, turėjo būti pateiktas išsamus ir motyvuotas aptariamų diagnozių pagal byloje esančius medicininius dokumentus įvertinimas. Tai šiuo atveju nebuvo padaryta – Sprendimų kontrolės skyrius išsamiai ir detalai nepaaiškino teritorinio skyriaus 2025-05-05 Sprendimo pakeitimo šiuo aspektu, nenurodė, kokiais mediciniais dokumentais ir kokiomis konkrečiomis juose esančiomis išvadamis rėmėsi.

Atsakovė atsiliepime nurodė, jog pareiškėjos dalyvumo lygio pasikeitimą, lyginant su 2023 m. laikotarpiu, lėmė sveikatos būklės pasikeitimas ir nuo 2024-01-01 įsigaliojusi nauja dalyvumo (iki 2023-12-31 – darbingumo) lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašo redakcija. Su šiais atsakovės atsiliepimo argumentais Komisija sutinka tik iš dalies, t. y. dėl pasikeitusio dalyvumo lygio vertinimo reglamentavimo nuo 2024-01-01. Atsakovė, atsiliepime nurodžiusi, jog pareiškėjos dalyvumo lygio pasikeitimą, lyginant su 2023 m. laikotarpiu, lėmė sveikatos būklės pasikeitimas, nepateikė jokių tai pagrindžiančių argumentų ir paaiškinimų, todėl Komisija šiuo atveju negali pagrįstai spręsti dėl neva pasikeitusios pareiškėjos sveikatos būklės ir tuo pagrindu pasikeitusio dalyvumo vertinimo.

Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, Komisija vertina, jog atsakovės veiksmai, priimant Sprendimą dėl pareiškėjos dalyvumo lygio nustatymo neatitinka VAI įtvirtinto išsamumo principo esmės, ginčijamas Sprendimas negali būti laikomas pakankamai motyvuotu ir aiškiu. Pabrėžtina, kad priimame sprendime neturi būti jokių neaiškumų. Atsakovė turėjo įvertinti visumą siuntime į Agentūrą ir kituose medicininiuose dokumentuose esančius duomenis, pateikdama individualų pagrindimą sprendime, o šiuo atveju tokio motyvuoto ir išsamaus pagrindimo Sprendime nepateikė. Nors Komisija neatlieka medicininio vertinimo, tačiau nustatytos aplinkybės kelia abejonių dėl pareiškėjos 2025-05-13 skundo nagrinėjimo procedūros, o kartu ir pareigos motyvuoti priimamą Sprendimą, kuris turi atitikti VAI 10 straipsnio 5 dalies 5–6 punktų reikalavimus.

Komisija, įvertinusi faktines bylos aplinkybes ir ginčo situacijos teisinį reglamentavimą, prieina prie išvados, kad Sprendimas neatitinka VAI 10 straipsnio 5 dalies 5-6 punkto reikalavimų, atsakovė Sprendime nepateikė visumos pareiškėjos skundo nagrinėjimui įtakos turėjusių aplinkybių vertinimo ir išsamių motyvų. Atsižvelgiant į tai, Sprendimas naikintinas, o atsakovė įpareigotina iš naujo išnagrinėti pareiškėjos 2025-05-13 skundą ir priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Komisija pažymi, kad administracinio akto priėmimas ginčo situacijoje yra išimtinai viešojo administravimo subjekto prerogatyva, todėl Komisija, įpareigodama atsakovę priimti naują sprendimą dėl pareiškėjos skundo, neturi teisinio pagrindo nurodyti atsakovei, kokį sprendimą ji turėtų priimti.

Taip pat pažymėtina, kad pareiškėja skunde Komisijai neginčija Agentūros 2025-06-27 sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini) dėl individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikio, todėl Komisija šiame sprendime Agentūros sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini) nevertina ir dėl jo nepasisako.

Atsakovė atsiliepime Komisijos prašo priimti sprendimą dėl visų prie bylos pridėtų dokumentų neviešinimo ir leisti susipažinti tik proceso šalims ar jų teisėtiems atstovams. Toks prašymas motyvuojamas tuo, kad visa juose esanti informacija yra susijusi su asmens, kurio tapatybė yra žinoma, duomenimis, (asmens kodas, namų adresas, asmens tapatybės kortelės numeris ir pan.), o kita dalis priskirtina specialių kategorijų asmens duomenims, susijusiems su asmens sveikata. Juo labiau, Bendrajame asmens duomenų apsaugos Reglamente ši sąvoka nėra susiaurinama – jame nustatyta, kad

asmens duomenys neturi baigtinio kategorijų sąrašo, todėl atsižvelgiant į galimybę nustatyti asmens tapatybę, bet kokia informacija gali būti laikoma asmens duomenimis.

Vertinant šį atsakovės prašymą, Komisija pažymi, kad Komisijos veiklą reglamentuojantys teisės aktai nenumato teisės pripažinti nagrinėjamos bylos medžiagos (jos dalies) nevieša (neteikiama susipažinti ir daryti kopijų proceso dalyviams). Pagal įstatymo analogiją vadovaujamosi Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 14 straipsnio 2 dalimi, kurioje nustatyta, kad teismas turi teisę proceso dalyvių prašymu ar savo iniciatyva motyvuota nutartimi nustatyti, kad bylos medžiaga ar jos dalis yra nevieša, kai reikia apsaugoti žmogaus asmens, jo privataus gyvenimo ir nuosavybės slaptumą, informacijos apie asmens sveikatą konfidencialumą, taip pat jeigu yra rimtas pagrindas manyti, kad bus atskleista valstybės, tarnybos, profesinė ar komercinė paslaptis. Komisija, įvertinusi tai, kad didžiąją nagrinėjamos bylos medžiagos dalį sudaro specialių kategorijų asmens duomenys, susiję su asmens sveikata, siekiant apsaugoti informacijos apie asmens sveikatą konfidencialumą, sprendžia, jog yra pagrindas visą nagrinėjamos bylos medžiagą pripažinti nevieša, neteikiant jos susipažinti ar kopijuoti byloje nedalyvavusiems asmenims.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 14 straipsnio 2 dalimi, Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 3 punktu, 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a :

Pareiškėjos Asmens X skundą tenkinti.

Panaikinti Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 2025-06-27 sprendimą Nr. (duomenys neskelbtini) dėl dalyvumo lygio.

Įpareigoti Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrą prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos per 20 darbo dienų nuo Komisijos sprendimo įsiteisėjimo priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį administracinį sprendimą.

Visą bylos medžiagą pripažinti nevieša ir neteikti susipažinti ar kopijuoti byloje nedalyvavusiems asmenims.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo bylos šalys turi teisę apskųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatyme nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkas

Žydrūnas Plytnikas

Komisijos nariai

Vaida Jokubauskaitė

Sigita Šimbelytė